

EGÉSZSÉGÜGYBEN VÉGZETT SZOCIÁLIS MUNKA - ESETEK

AKUT ESETEK ÉS SZOCIÁLIS INDOKÚ ELLÁTÁS

ESET 1.

2011. 05. 23. A neurológia egyik kezelőorvosa telefonon jelezte, hogy egy eddig teljesen egészséges, 25 éves, **Balázs** nevű fiatal betegénél súlyos agytörzsi stroke alakult ki tetraplegiával, mind a 4 végtag bénulásával. A családban már van egy beteg gyermek, aki szintén fiú. Ahogy kivette szavukból, van egy lányuk is, aki egészséges. Elég szerényen, szegényesen élnek. Amennyiben Balázst otthon szeretnék ápolni, az eddig helyzetük sokkal nehezebb lesz. Milyen pénzügyi lehetőség lenne az ő számára, amellyel a család anyagi helyzetén kicsit enyhíteni lehetne? Egyáltalán van-e lehetőség, mivel ilyen fiatal!

A dokumentáció megkezdéséhez először is betekintettem a beteg anamnézisébe, melyből kiderült, hogy kórházba érkezéséhez képest nagyon sok idő telt el, mire tudomást szereztem róla!

Előzmények

Balázs, **2011. 03. 15-én** került be a kórházba: tekintés-bénulás, nyelésképtelenség, bal oldali bénulás miatt. Anamnézisében korábban említésre méltó betegség nem szerepelt. Ezt megelőzően még nem volt kórházban, orvosnál is csak azért járt, hogy a munka-alkalmassági vizsgálatot elkészítse.

Felvételkor - testvére (Dávid) elmondása szerint - bekerülése előtt 2 nappal, este eltörött a szemüvege. Ebből valószínűsíti, hogy trauma is érthette. (Rákérdezni nem mertem! Csak feltételezni tudom, hogy anyagi helyzetük miatt volt zaklatott, mert nem tudják kifizetni az új szemüveget). A kórházba kerülést megelőző reggel buliból ment haza, majd lefeküdt. Egész nap nem kelt fel és este is még gyengeségről panaszkodott. Elsősorban a bal oldalát érezte gyengének, ami reggel tovább fokozódott.

03. 21-én Bár állapota kritikus, tekintettel fiatal korára és ennek megfelelően jó szomatikus állapotára, kezelőorvosa a csekély esélyű, de nem reménytelen javulás optimális feltételeinek biztosítása érdekében, intenzív osztályra helyezését indítványozta. Nehézlégzés, váladékgyülemelés miatt az áthelyezés és a szükséges ellátása megtörtént. Bár tudata hullámzó volt, állapota javult. Pislogással érdemben kommunikált. Pár nap múlva lekerült a lélegeztető gépről, állapota stabilizálódott, mégis nyugtalannak látszott. Amikor az ottani kezelőorvosa elmondta neki, hogy visszakerül a küldő osztályra, megnyugodott.

04. 03.-án újra a neurológiára került.

04. 14. Gyógytornással közreműködött, hatalmas akarattal próbált mindent megcsinálni, amit kértek tőle. Fájdalmai lehettek, mivel szinte teljesen merevek a végtagjai. Felfekvés jelei már látszódtak! Pszichológus is foglalkozott már vele. Megkezdődött a roboráló kezelés is, mivel nagyon sokat fogyott. MRSA(fertőző megbetegedés) miatt elkülönítőbe került.

04.21. Orvosi konzultáció folyt más kórházzal! Eközben a gyógytornász erőn felül próbál segíteni Balásznak, hogy átkerülhessen egy speciális rehabilitációra. A javulás minimális, alig észrevehető, de már ez is nagy siker!

Az agysérültek rehabilitációs osztályának vezetője úgy nyilatkozik, hogy mivel elkülöníteni nem tudja, ezért átvételére nincs lehetőség. Egyébként a rehabilitációs kezelés akkor indokolt, ha valami mozgás megindult!

A napok teltek. A gyógytornász minden nap járt hozzá. A segítségnyújtás, mint egy százkarú

polip, mindenhol érkezik feléje. Van, aki naponta többször is benéz hozzá, szól pár kedves szót, választ nem vár, mert nem is érkezhetsz, csak egy könnyes tekintet. A másik felolvas egy-egy cikket az újságból. A család hálás minden pillanatért, amivel az orvosok, ápolók, betegek közelednek Balázs felé. A kezelőorvos mindent megpróbál, hogy valahol, egy rehabilitáció fogadja a fiút, de egyik sem akarja átvenni az MRSA miatt. Aztán egyik mégis csak vállalja, de meghatározott feltételek biztosítása mellett. Ággyal, matraccal, takaróval! **S nekem csak ekkor szólt a kezelőorvos, hogy segítsek!** Most már szóban is megkapok minden információt, amit már sokkal korábban kellett volna tudnom. Nagyon kevés az idő, gyorsan kell cselekednem!

05. 23. Megkeresésemkor anyukája és testvére, valamint a kezelőorvos is ott volt. Elmondtam nekik, hogy most Balázssal szeretnék előbb beszélni, később majd velük is.

Balázs pislogva jelezte kérdezhetek. Megtudtam tőle, hogy az egyetemi tanulmányait megszakította, és inkább elment dolgozni. 4-5 éves munkaviszonnyal rendelkezik, de pontosabban majd a munkáltatói igazolásból tudok meg. Betegállományban volt, de nem tudta meddig ... *az arca gondterhelt volt.*

Az orvosa elmondja, ma volt nála egy doktornő a Rehabilitációs Osztályról, és rövid időn 1-2 héten belül átveszi az osztályára. Reméli, hogy állapota javulni fog. ...*szomorú.*

Délután van, elfáradt és már fájdalmat okoz neki a fekvés. *Az ágy mellett lévő székre tekintett sóvárogva.*

Elmondtam neki, hogy kezelőorvosa - aki időközben elment -, amennyiben szükséges, akár egy évig is betegállományban tarthatja. A törvényben foglaltak alapján lehet igénybe venni. *Ettől nyugodtabb lett a tekintete.*

Szociális munka: rokkantsági nyugdíj elindítása, fogyatékosági támogatás kérelem, önkormányzatnál igénybe vehető segítségnyújtások feltérképezése.

A rokkantsági nyugdíj- és fogyatékosági támogatás iránti kérelmet közösen adjuk be a családdal. Addig nem kell ezt igénybe vennie, amíg táppénzen van, de már előre bebiztosítottuk, hogy ellátása legyen az azt követő időben ... *elhomályosult a tekintete, puszihoz hasonló mozdulatot tesz.*

05. 25. Anyukája és testvére a kérelmekhez szükséges iratokat fénymásolás céljából behozzák a kórházba.

05. 27. Felhívtam az önkormányzatot. Megállapodtunk, hogy hazakerülése után biztosítják számára a házi gondozást, és (méltányossági alapon) a közgyógyellátás megállapítását, a gyógyászati segédeszközök beszerzéséhez.

05. 30. Megkerestem kezelőorvosát és a kérelmekhez szükséges orvosi beutalókat átadtam neki kitöltésre. Referáltam az önkormányzattal történt beszélgetésről. Még nem tudta megmondani, hogy mikor veszi át a mozgásszervi rehabilitációs osztály.

05. 31. Egyedül van a kórteremben. Elköszönünk egymástól. Már tudja, hogy holnap áthelyezik. Szemében aggodalmat látok. Sejttem az okát! Még nem készült el minden papírja, és ez nyugtalanítja. Megígérem neki, hogy a kérelmeket akkor is én fogom elküldeni, ha netán a dokumentumok elkészülte előtt áthelyezné, és csak akkor fogom befejezettnek tekinteni a munkámat, ha a hivatalos papírokat a kézbesítési osztály már átvette tőlem.

06. 01. Az áthelyezés megtörtént. A dokumentációk elkészültek, postáztam! Dáviddal, Balázs testvérével telefonon beszélgetek: megkérem, hogy nyugtassa meg, mert a kérelmeket már el tudtam küldeni a mai napon. Dávid megígéri, hogy átadja üzenetemet a testvérének és közben megköszöni a munkámat ... a testvére nevében!

Háromnegyed 3-kor érkezett a hívás a járóbeteg ambulanciáról: „Egy hajléktalan férfit kidobtak az albérletéből, nincs hová mennie, nem tud lábra állni.”

Húsz perc múlva már ott is vagyok, beszélek az orvossal: „Jobb lába fáj, térde duzzadt, törése

nincs, tulajdonképpen hazaküldenénk, ha lenne hova. A szállásadó *fizető*s mentővel hozatta ide. A hajléktalanszálló elérése olyan sok időt venne igénybe, s még az sem bizonyos, hogy ma sikerül.”

SZOCIÁLIS INDOKÚ ELLÁTÁS ESET 1.

Zsolt ötven felettinek látszott (nem volt annyi), ápolatlan, a betegszállító ágy tetején gubbasztott. Elmondta, fáj a jobb térde, a bal lábszára pedig igencsak görbe. Hónapok óta nem tudott lábra állni, egy bot magasságúvá alakított mankóval (ott van mellette) emelte át magát az éjjeli edényre. Nem kapta a rokkant nyugdiját, mert nem tudott elmenni a felülvizsgálatra, járóképtelensége okán. Háziorvosa már 20 éve meghalt. Anyukája („ha megérdemli ezt a nevet” mondja a beteg) ápolónő volt, ő segítette kapcsolatai révén, hogy kapjon rokkant nyugdiját. Idén február óta viszont már nem kapta azt, szállásadója nem fogadta vissza, járni nem tudott. 10 napja a Menhely Alapítvány (mutat 2 papírost) segítségével se jutott semmire, csak felírták neki, mit tegyen: „családsegítő, háziorvos...” - Mit csinált máig? - Semmit, mert hisz nem tud járni.

Megnézem a számítógépünkben: Tavaly nyár végén volt az utolsó megjelenése, akkor a konzervatív kezelés mellett döntöttek, tanácsokkal ellátva, háziorvosához küldve bocsátották útjára.

Felhívtam a Dankó utcát, hátha találok ügyeletes orvost: „Ha nem tud járni, az egészségügyi probléma. Egyébként is csak holnap lesz orvos: orvos-orvossal...” Jeleztem az ambulanciás nővérnek, hogy ma a betegnek nálunk kell maradni, reggel többre juthatunk. Elmúlt 18 óra.

Másnap egy órával korábban mentem dolgozni. A főnővér-helyettes korán hívott, hogy mielőbb menjek. Persze, mondtam, csak még 3-4 folyó betegügyet el kell intéznem. Zsolt kényelmesen fekvé az ágyában, örömmel fogadott. Átismételtük a tegnapi megbeszélést - nálunk hajléktalanként van bejegyezve. 2005-től rokkant nyugdíjas. Nyugdíja postacímre érkezett. Szülei címe ez, de már 22 éve nem ott lakik, mondtam. Kértem tőle telefonszámokat. Szállásadója nem vette fel, tízszer is hívtam. Édesanyja örült nekem, de hangszínén éreztem, hogy remegve várja (ambivalens érzések), milyen újabb tennivalója lesz. Ma már beszéltek a fiával, aki megfenyegette (részletezte); a hosszú évek alatt, ha bajban volt, ha magatehetetlen volt, mindig kigyógyította őt, de amint lábra állt ellenséges és durva lett, majd rövidesen otthagyta. (Agyvérzéses férjét 9 éve ápolja.) Elmondta Zsolt betegségeit, és nagyjából a kórházi eseményeit. A zárójelentések a fiánál vannak, mondtam, mert ő át sem vehet hivatalos iratot, pedig azok oda érkeznek.

Azt már tudtam, haza nem küldhetem, pedig ez volna a legegyszerűbb. Két körben beszéltem a Menhellyel: patt helyzet előtt álltunk. A Lábadozók - mint tudjuk - nem akadálymentesek a fővárosban. Egy ügyeletes orvos segítségét kértem, illetve az ügyeletvezetőhöz folyamodtam: további friss töréseket kizáró röntgeneket készítve is a feladat: „Ez akut ellátó intézet, itt nem tudunk további segítséget adni”. Zsolt végig udvarias volt és következetes abban, hogy ő nem tud lábra állni és nem tud hová menni. Én is udvarias próbáltam maradni, de nem álltam meg, hogy ki ne mondjam: ha lenne háziorvosa egy éve, akkor már jóval jobb helyzetben lenne. Az elmúlt 10 napban sem tett semmit, hogy családorvosa legyen, pedig évek óta lakik a szállásadójánál (kiderült, kora szerint az apja lehetne). Mire elkészültek a röntgen felvételek, már megint nem volt elérhető orvos a hajléktalan szállón. Édesanyja felhívott, hogy mi lesz Zsolttal. Elmúlt 17 óra mire úgy éreztem, minden tőlem telhetőt megtettem.

Harmadnap Zsoltot osztályra helyezték, megmosdatták, új ruhát kapott. Az Oltalom Kórház elutasított. Tegnap kaptam az információt egy másik „sorstárs” elhelyezése kapcsán a BMSZKI Krízis Osztálytól, hogy „van még hely” - ezt egész nyáron nem hallottam! - 2

betegünket is befogadták. Kora reggel az osztályos orvossal karöltve, az orvos-szakmai háttér biztosításával együtt hívtuk fel a betegfelvételben illetékes orvost. Hosszas, türelmes, alapos konzultációt követően meg is lett a siker: másnap átvesszik a betegünket. Zsoltot bíztattam, hogy működjön együtt a szociális munkással. Házi orvos, gyógytorna, ortopédia (?), pszichiátria, életvezetés stb. Édesanyját megnyugtattam, telefonszámokat adtam, hogy érdeklődhessen.

Megkönnyebbültem, de nehéz a szívem ...

SZOCIÁLIS INDOKÚ ELLÁTÁS ESET 2.

54 éves férfit, **Tibort**, az OMSZ szállította a munkahelyéről a kórházba. A mentősök elmondása szerint teljesen dezorientált volt, de nem alkoholos befolyásoltság miatt. A beteg kérdésekre válaszolt, elmondása szerint talán sört szokott fogyasztani ritkán és kis mennyiségben.

Vizsgálatkor személyi adataiban is, és térben is bizonytalan volt, ezekre csak részben, hiányosan emlékezett. Kérdésre, hogy hol van most, nem tudta megmondani, és azt sem, hogy miért került oda! Zavart tudatállapota miatt pszichiátriai osztályra kerülése látszott indokoltnak, és a sors fintora, hogy itt volt szabad hely is! A számítógépes adatbázisban neurológia szerepelt, a valóságban a pszichiátrián volt elhelyezve.

Korábban tudomása szerint nem állt még ilyen kezelés alatt, kórházban, csak egy Frontin nevű gyógyszerre emlékezett, hogy ismeri, és van is ilyen a táskájában, de azt nem tudja, hogy miért van benne, és hogy neki kell-e szednie, vagy valaki másé.

Családi állapotára vonatkozóan sem tudott teljes mértékben információt adni. „Úgy tudja, hogy albérletben, egyedül él. Szülei talán elhaláloztak, de mintha lenne egy testvére, egy nővére, ha jól emlékszik. Sem a nevét, sem a korát nem tudja megmondani, és úgy rémlik neki, hogy Budapesten él. Úgy gondolja, hogy férjnél lehet, mert felnőtt gyereke, vagy gyermekei vannak.”

Munkahelyével kapcsolatosan sem voltak tiszta visszaemlékezései.

A mentő egy kollégiumból szállította be, ahol személy- és vagyonőrként dolgozott. Ennek említésére rémlett neki „valami”. „Úgy emlékezett, hogy kollégáival jó viszonyban van, konfliktusa nem volt egyikkel sem. Mintha nem mindennap dolgozna, hanem egyszerre hosszabb időt, és utána szabadnapja van. Egy többemeletes épületben van a munkája, ahol - úgy rémlik neki - nagyon sok a fiatal. Amikor nem dolgozik, időnként meglátogat egy fiatal házaspárt, akinek 5-6 év körüli kislánya van. De azt nem tudja megmondani, hogy rokoni, vagy baráti kapcsolatban van-e velük”.

Mivel kerület megnevezése sehol sem szerepelt az irataiban, ezért kisebb rábeszélés után, körmondatokban megmondták a népesség-nyilvántartóban, hogy szülei meghaltak. Édestestvére utaló adatok nincsenek, de apai ágon volt egy lány gyermek, de már elhalálozott. Feltehetően a beteg az apja második házasságából született.

Saját magáról nem volt túl jó véleménnyel, úgy érezte, az élete nem rendezett. Úgy gondolta, hogy magányos lehet, és ezért dolgozik sokat. Talán ez jelen állapotának is forrása: fáradt, kialvatlan. Kikapcsolódásra nem nagyon emlékezett, talán a TV-nézés volt az egyetlen szórakozása. Arról nem tudott, hogy lennének barátai, vagy valakivel összejárna.

Személyes iratokkal rendelkezett, felvételekor a belső szabályzatnak megfelelően a pszichiátriai osztály főnővére ezeket letétbe helyezte. Az állapotára vonatkozóan - a rövid idő miatt - nem lehetett nyilatkozni, mert akár egy hét alatt is szinte teljes javulás állhat be, de akár végleges is lehet a jelenlegi állapot. A kezelőorvossal megbeszélve megindítottam a hozzátartozói, munkahelyi, baráti, ismerősi kutatást, mert sajnos a betegről érdemi választ ezekre a kérdésekre nem kaptam. Mivel iratokkal rendelkezett, ezzel már minden gond nélkül előkészületeket tehettem a lehetséges ellátásokra, a kérelmek benyújtására.

Hármadik napja volt már a pszichiátrián, amikor elájult, s ezért az Intenzív osztályra került. CT és konzílium után a neurológiai osztályra került. *A pszichiátrián jobb lett volna, mert ott szinte korlátlan ideig tudják tartani, vagy legalább is addig, ami szükség esetén az elhelyezéshez már bőven elég.*

Pár nap elteltével a vizsgálatok egyértelműen kimutatták a memóriazavarát, írás- és olvasási készségének nagyfokú romlását. Állapota kismértékben javítható, az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége tartósan, vagy időszakonként visszatérően, nagymértékben csökkent, ezért korlátozó gondnokság alá helyezése indokolt. Intézményben elhelyezése szükséges, mivel lakással nem rendelkezik, de önmaga ellátására részben képes. Idősothtoni elhelyezési kérelmet nyújtottam be részére.

Kezelőorvosával megbeszéltük, hogy második lépésben a rokkantsági nyugdíj kérelem lenne még fontos, csak az a kérdés, hogy a munkaviszonya elég lesz-e hozzá. A rendszeres szociális járadékot biztos meg fogja kapni. Fogytékossági támogatáshoz a halmozottan fogytékosságot a vizsgálatok kimutatták. A két ellátás összege már elfogadhatóbb, így a szociális otthoni elhelyezés megoldottnak látszott.

Hónapok teltek el. Hozzá tartozókról több információt nem tudtam beszerezni. Még csak egy minimális információ sem érkezett sehonnan se, de ennek ellenére a kutatást folytatni kellett. A kezelőorvossal együtt bízunk abban, hogy talán mégis volt/voltak gyermekei és valamilyen csoda folytán előkerülnek. Mindvégig udvariasan, tisztelettudóan viselkedett. Mindent megköszönt. Úgy tűnt, megértette, hogy ellátásáról gondoskodni fogunk, mindig lesz étel a tányérjában, megfelelő ruhája, és lesz hová lehajtania a fejét.

Egy év, két hónap elteltével megérkezett a behívója az idősothtonból.

SZOCIÁLIS INDOKÚ ELLÁTÁS ESET 3.

Péter 49 éves férfi, utcán élő hajléktalan. Az éjjeli menedékhelyet időnként igénybe veszi, népkonyhára, közfürdőbe jár. 3-4 éve él az utcán, amióta a munkahelye megszűnt. Alkalmi munkából él (szőlőben), rendszeres jövedelemmel nem rendelkezik. Jó fizikális állapotú, térben és időben tájékozott. A kezdeti beszélgetések során bizalmatlan, „hitetlen” volt. „Ő már sok mindenkitől kért segítséget, senkinek sem sikerült! Miért pont most!” Érvényes, „közgyógy” igazolványa van, személyes okmányokkal rendelkezik. Rendszeresen alkoholizált, érrendszeri betegségei miatt lábszárfekélye alakult ki, ami a nem megfelelő higiénés körülmények hatására elfertőződött, nehezen gyógyult.

Kórházi kezelése 2007.júliusában kezdődött a sebészetben, majd a sebészeti ellátás után a Belgyógyászati rehabilitációs osztályra került. Lábszárfekélyének gyógyulása folytatódott, időközben kialakult bőrgyógyászati betegségét szakorvos utasítása szerint kezelték.

Fennjáró, önmagát ellátja. Elvált, feleségével, gyerekeivel nem tartja a kapcsolatot. Egy nővére van, aki látogatja, mos rá, korábban is hozzá járt ebédelni. Lakni nála nem tudott.

Szakhmája: vājār, hentes. Elmondása szerint, az életkorához előírt szolgálati idővel rendelkezik, bár munkakönyvvvel, munkaszerződéssel nem tudta bizonyítani. A munkaképesség csökkenés megállapításához szükséges papírjait bemondás alapján töltöttem ki.

A szociális munkás feladata

átmeneti segély kérelem intézés,
rokkantnyugdíj igénylése, ügymenet figyelemmel kísérése,
hiányzó zárójelentések kikérése,
évszaknak megfelelő ruházattal való ellátása (ősz),
hajléktalanszállón férőhely intézése,
Szociális Foglalkoztatóban munkahely keresése,
információ kérés,

segítségnyújtás az albérlet keresésében pl.: hirdetési újság biztosítsa, megerősítés.

A munkaképesség csökkenés megállapításához szükséges orvos szakértői vizsgálatra anyagi problémák miatt nem tudott elmenni, ezért irat alapján kértük vizsgálatát. A határozatát 2007. szeptemberében kapta meg, III. csoportos rokkant, 67% egészségkárosodást állapítottak meg nála. Rokkanttnyugdijának összege: 78.000 Ft. Rendszeres jövedelme lehetővé teszi, hogy az átmeneti szállón helyet kapjon, vagy akár egy kedvező árú albérletet tudjon fenntartani. (Minőségi változás.)

Nővérével együtt intézték a bankszámla-nyitását, a lakcíme átjelentését. (A számla nyitásához állandó lakcím kell, de neki csak tartózkodási helye volt).

Jó fizikális állapota miatt dolgozni is tudna, ezért a szociális foglalkoztatóban érdeklődött munkalehetőség iránt. Az ott dolgozó szociális munkással történt megbeszélés alapján próbamunkára jelentkezhetett.

Forrás:

Egészségügyi Szociális Munka HÁLÓ, XVII. Évfolyam 10. szám, 2011. október